

OESO-RICHTLIJNEN
VOOR MULTINATIONALE
ONDERNEMINGEN

NEDERLANDS NATIONAAL
CONTACTPUNT VOOR DE
OESO-RICHTLIJNEN

Initiële Beoordeling

Odoh-familie vs. The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Ltd.

Datum: 10 februari 2022

Melding bij het Nederlands Nationaal Contactpunt door de Odoh-familie, Nigeria van een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen door The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Ltd.

Het doel van de initiële beoordeling krachtens de Procedurele Aanwijzingen is vast te stellen of de in de melding van het specifieke geval aan de orde gestelde kwesties nader onderzoek rechtvaardigen. Zo ja, dan biedt het NCP een procedure op basis van vrijwilligheid aan waarbij de instemming van de relevante partijen wordt nagestreefd, of vergemakkelijkt de toegang daartoe, zoals een dialoog, bemiddeling of verzoening (d.w.z. “zijn goede diensten”). Aangezien deze specifieke gevallen geen rechtszaken betreffen en NCP's geen gerechtelijke instanties zijn, kunnen NCP's geen sancties opleggen, rechtstreeks schadevergoeding toewijzen of de partijen dwingen deel te nemen aan een verzoenings- of bemiddelingsprocedure.

Inhoud

1. Samenvatting	3
Coördinatie met andere NCP's.....	3
Beknopte tijdlijn	3
Conclusie	3
2. Kern van de melding	4
De partijen	4
De melding	4
Bepalingen van de Richtlijnen waarnaar in dit specifieke geval worden verwezen.....	5
Eerste reactie van de onderneming.....	6
3. De procedure van het NCP tot op heden.....	7
4. Initiële beoordeling door het NCP	7
Wat is de identiteit van de melders en wat is hun belang in deze zaak?	7
Zijn de kwesties die door de melder(s) aan de orde worden gesteld wezenlijk en gemotiveerd?	8
Is er een relatie tussen de activiteiten van de onderneming en de aan de orde gestelde kwesties? 8	
Is het Nederlands NCP de juiste entiteit om de melding inzake de vermeende schending door SPDC te behandelen?	8
Wat is de relevantie van de toepasselijke wetgeving en procedures, waaronder gerechtelijke uitspraken?	8
Hoe zijn of worden gelijksoortige problemen in andere nationale of internationale procedures opgelost?.....	8
Draagt de behandeling van dit specifieke probleem bij tot de doelstellingen en effectiviteit van de Richtlijnen?	9
5. Conclusie	9
6. Vervolgstappen	9

1. Samenvatting

Op 6 mei 2021 ontving het Nederlands Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen ('NCP') een melding van een specifiek geval van de Odoh-familie met betrekking tot een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna 'de Richtlijnen') door The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Ltd. (hierna: SPDC).

De aan de orde gestelde kwesties betreffen: 1. het niet handelen in lijn met de lokale wet- en regelgeving; 2. de verwerving van land en water zonder passend voorafgaand contact met de eigenaren, in dit geval de Odoh-familie; 3. het ontkennen van het recht op het bezit en gebruik van eigendommen; en 4. olie lekkages op land en in water dat wordt gebruikt voor levensonderhoud. De in deze melding aan de orde gestelde kwesties hebben betrekking op de OESO-richtlijnen, Hoofdstuk I, Begrippen en uitgangspunten, paragrafen 1 en 2, II Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid, paragraaf A.2, IV Mensenrechten, paragrafen 1, 2, 3, en 6 en VI Milieu, paragrafen 2B en 5.

Coördinatie met andere NCP's

Aangezien het moederbedrijf van SPDC op 31 december 2021 van Nederland naar het VK is verhuisd, heeft het Nederlands NCP met het Brits NCP overlegd welk NCP de melding in behandeling zou moeten nemen. Beide NCP's waren het erover eens dat het Nederlands NCP de behandeling van de melding voortzet aangezien de initiële beoordeling plaatsvond toen het moederbedrijf nog in Nederland was gevestigd en de overdracht van de behandeling de effectiviteit van de procedure niet ten goede zou komen.

Beknopte tijdslijn

De melding is op 6 mei 2021 ontvangen. De eerste virtuele ontmoeting met de melders vond plaats op 10 september 2021, de eerste virtuele ontmoeting met de onderneming op 16 november 2021. Het concept van de initiële beoordeling is op 26 november 2021 met de partijen gedeeld, die daarop tot uiterlijk 13 december 2021 konden reageren. De initiële beoordeling is op 10 februari 2022 gepubliceerd.

Conclusie

Het Nederlands NCP concludeert dat nader onderzoek van de melding met betrekking tot SPDC gerechtvaardigd is op basis van de volgende criteria:

- Het Nederlands NCP is de juiste entiteit om de vermeende schending te beoordelen.
- De melders zijn betrokken partijen met een legitiem belang ten aanzien van de kwesties die in de melding aan de orde komen.
- De kwesties die aan de orde worden gesteld zijn materieel en voldoende gemotiveerd.
- Er is een relatie tussen de activiteiten van de onderneming en de kwesties van dit specifieke geval.
- De behandeling van dit specifieke geval kan bijdragen aan de doelstellingen en effectiviteit van de Richtlijnen.

De beslissing om dit specifieke geval aan nader onderzoek te onderwerpen is niet gebaseerd op uitgebreide naspeuringen of feitelijk onderzoek en vormt ook geen conclusie over de vraag of de onderneming zich al dan niet aan de Richtlijnen heeft gehouden.

2. Kern van de melding

In dit deel wordt een overzicht gegeven van de kwesties die aan de orde worden gesteld in de melding inzake de onderneming, hoe deze kwesties verband houden met de Richtlijnen en de eerste reactie van de onderneming.

De partijen

De partij die melding heeft gemaakt van dit specifieke geval is de Odoh-familie uit de Peretorugbene-gemeenschap, in de staat Bayelsa, Nigeria.

De melding betreft SPDC, een oliemaatschappij die in Nigeria is gevestigd en een 100%-dochteronderneming is van de holding Royal Dutch Shell, die zijn hoofdkantoor in Nederland heeft.

De melding

Volgens de melder handelt SPDC niet in lijn met de lokale wet- en regelgeving, aangezien de onderneming land heeft verworven zonder overleg en onderhandelingen met en betaling van schadevergoeding aan de betrokkenen en heeft zij een meer verworven dat toebehorende aan de Odoh-familie zonder passend overleg, onderhandelingen en betaling van schadevergoeding.

In 1971 heeft SPDC een olieveld verworven met daarin een voor visvangst gebruikt meer dat eigendom was van de Odoh-familie en gebruikt werd om te voorzien in hun levensonderhoud. Volgens de melder raakte het meer dichtgeslibd als gevolg van kanaliseringwerken door SPDC en kon het uiteindelijk niet meer worden gebruikt om te voorzien in levensonderhoud. De Odoh-familie heeft SPDC van de situatie op de hoogte gesteld, maar met hun vordering is niets gedaan.

In 1996 heeft SPDC volgens de melder een pijpleiding aangelegd over het bovengenoemde meer zonder rekening te houden met de lokale wet- en regelgeving en dat heeft geleid tot een verstoring van de natuurlijke stroming en functie van het meer.

Bovendien heeft er volgens de melder in 1997 een olie lekkage plaatsgevonden die nadelige effecten had voor het meer. SPDC heeft pogingen ondernomen om de Odoh-familie te compenseren, maar het aanbod werd afgeslagen omdat de familie het ontoereikend vond en omdat men zich niet had gehouden aan de vereisten van een zorgvuldig proces, zoals het uitvoeren van een effectrapportage. In 2001 is er een gezamenlijke effectenrapportage uitgevoerd die resulteerde in een gezamenlijk onderzoeksrapport (JIV) waarin, aldus de melder, SPDC verantwoordelijkheid aanvaarde voor het dichtslibben en de olie lekkage. Er werd echter niets gedaan om de situatie te herstellen.

De Odoh-familie heeft tot op de dag van vandaag geen schadevergoeding aanvaard omdat de onderneming zich niet heeft gehouden aan de vereisten van een zorgvuldig proces, geen passende schadevergoeding heeft geboden en geen ontmoeting heeft gehad met de volgens de regels aangewezen vertegenwoordigers van de familie. De familie is daarnaast van mening dat de onderneming heeft geprobeerd een crisissituatie te creëren door te onderhandelen met niet-benoemde vertegenwoordigers. De familie verklaart de kwestie diverse malen te hebben aangekaart bij SPDC in de afgelopen jaren, maar er zijn daarna nooit substantiële maatregelen genomen.

De melder verwacht het volgende van de onderneming:

- Een grondige schoonmaak van de locaties die door olie lekkages zijn aangetast, door de Odoh-familie te bevestigen;
- Herstel van de getroffen gebieden van de gemeenschap en de omgeving en herstel van de visrechten van leden van de Odoh-familie;
- Een waarschuwing aan SPDC om zorgvuldig te werken met de apparatuur om toekomstige olie lekkages te voorkomen;
- Geldelijke vergoeding van de geleden schade, met name voor de Odoh-familie;
- Specifiek en direct met de Odoh-familie contact opnemen bij alle volgende transacties met betrekking tot het genoemde gebied;
- Opnieuw onderhandelen over de verwerving en bezetting van het meer en het land of schadevergoeding betalen voor decennia van ononderbroken wederrechtelijk betreden ervan.

Bepalingen van de Richtlijnen waarnaar in dit specifieke geval worden verwezen

Hoofdstuk I. Begrippen en uitgangspunten, paragrafen 1 en 2.

“1. De Richtlijnen zijn aanbevelingen die door de regeringen gezamenlijk worden gedaan aan multinationale ondernemingen. Ze bevatten beginselen en normen voor goed gedrag, in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetgeving en internationaal erkende normen. Inachtneming van de Richtlijnen door ondernemingen is vrijwillig en niet rechtens afdwingbaar. Dat neemt niet weg dat sommige onderwerpen die gedekt worden door de Richtlijnen ook gereguleerd kunnen worden door nationale wetgeving of internationale verplichtingen.

2. Naleving van nationale wetgeving is de eerste verplichting van ondernemingen. De Richtlijnen zijn noch een substituut voor nationale wetgeving, noch kunnen zij gezien worden als de nationale wetgeving en normen terzijde stellend. Hoewel de Richtlijnen op veel gebieden verder gaan dan de wet, dienen zij niet en zijn zij niet bedoeld om ondernemingen in situaties te doen belanden waarin zij met tegenstrijdige verplichtingen worden geconfronteerd. Echter, in landen waarin nationale wetgeving en normen conflicteren met de principes en normen van de Richtlijnen moeten ondernemingen manieren zien te vinden om deze principes en normen zo goed mogelijk in acht te nemen zonder in strijd met nationale wetgeving te handelen.”

Hoofdstuk II. Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid, paragraaf A.2

“A.2. Ondernemingen behoren: De internationaal erkende mensenrechten van degenen die gevolgen van hun activiteiten ondervinden te respecteren.”

Hoofdstuk IV. Mensenrechten, paragrafen 1, 2, 3 en 6

“1. Mensenrechten te respecteren, wat betekent dat zij inbreuken op de mensenrechten van derden behoren te voorkomen en ongunstige effecten waarbij zij betrokken zijn behoren aan te pakken.

2. In het kader van hun eigen activiteiten, het veroorzaken van of het bijdragen aan ongunstige effecten op mensenrechten te voorkomen en zulke effecten aan te pakken wanneer zij zich voordoen.

3. Manieren te zoeken om ongunstige effecten op mensenrechten te voorkomen of te verminderen wanneer deze effecten direct verbonden zijn aan hun bedrijfsactiviteiten, producten of diensten via een zakelijke relatie, zelfs als zij zelf niet bijdragen aan deze effecten.

6. Via legitieme procedures te voorzien in of mee te werken aan de aanpak van ongunstige effecten op mensenrechten waar zij vaststellen dat zij deze effecten hebben veroorzaakt of daaraan hebben bijgedragen.”

Hoofdstuk VI. Milieu, paragrafen 2b en 5.

“2b. Tijdig en op adequate wijze in contact te treden, en overleg te plegen met de gemeenschappen die rechtstreeks de gevolgen ondervinden van het milieu-, gezondheids- en veiligheidsbeleid van de onderneming en de uitvoering daarvan.

5. Rampenplannen gereed te hebben om ernstige schade voor het milieu en de gezondheid die kan voortvloeien uit hun activiteiten, met inbegrip van ongevallen en noodsituaties, te voorkomen, te beperken en te beheersen; alsmede mechanismen om de bevoegde autoriteiten onmiddellijk op de hoogte te stellen.”

Eerste reactie van de onderneming

Wat betreft de vermeende verwerving van het land dat aan de Odoh-familie toebehoort zonder passend(e) overleg, onderhandelingen en betaling van schadevergoeding, verklaart de onderneming het volgende: *“SPDC (toen bekend onder de naam Shell-BP Petroleum Development Company of Nigeria Limited) heeft met inachtneming van de toepasselijke wettelijke bepalingen en zorgvuldige onderhandelingen, ergens in 1971 van de Odoh-familie van de Peretorugbene-gemeenschap het perceel land verworven dat nu gebruikt wordt als de Akarino 1-locatie (Akarino-locatie). SPDC heeft de Odoh-familie op 14 september 1971 een bedrag betaald van 1000 Engelse pond voor het land van de Akarino-locatie. Op de kwitantie staat duidelijk vermeld dat zij geen verdere vordering in welke vorm dan ook hebben op Shell met betrekking tot deze betaling.”*

Wat betreft de vermeende kanalisering van het meer die heeft geleid tot het dichtslibben ervan en verlies van mogelijkheden tot levensonderhoud, verklaart de onderneming: *“SPDC heeft ergens in 1976 baggerwerkzaamheden uitgevoerd op zijn recht van overpad in de Akarino-locatie. Na de genoemde baggerwerkzaamheden op 19 november 1976 zijn er onderhandelingen geweest met de Odoh-familie over schadevergoeding die SPDC aan hen zou betalen voor schade als gevolg van het dichtslibben van het Akologbeinmeer. Een andere familie van een andere gemeenschap heeft daarna ook een soortgelijke vordering tot betaling ingediend met betrekking tot hetzelfde meer. Ook deze familie is uitgenodigd voor onderhandelingen met SPDC en stemde in met hetzelfde bedrag aan compensatie als de Odoh-familie. Beide families twisten erover wie recht heeft op de betaling; als gevolg hiervan was SPDC genoodzaakt het geld van de schadevergoeding in bewaring te geven bij de Accountant General van de toenmalige staat Bendel ten behoeve van de familie die uiteindelijk geacht wordt recht te hebben op dit bedrag.”*

Wat betreft het ontbreken van schadevergoeding voor de olie lekkage in 1997 en de pogingen schadevergoeding uit te keren zonder juiste beoordeling, verklaart de onderneming: *“We vinden geen enkele lekkage aanvaardbaar en we doen er alles aan om te voorkomen dat er bij onze werkzaamheden olie lekken ontstaan. SPDC houdt zich aan de regels bij het afhandelen van olie lekkages wanneer deze optreden. Na een olie lekkage op 17 januari 1997, werden bestuurders van de gemeenschap gemachtigd te onderhandelen met en schadevergoeding te ontvangen van SPDC namens de getroffen personen, groepen en families. Een kreek met een oppervlak van 6.111 vierkante meter was licht vervuild. Een uitvoerend comité van de gemeenschappen vertegenwoordigde 255 getroffen eisers. De onderhandelingen leidden tot een bedrag aan schadevergoeding van 12.222 Nigeriaanse naira, dat aan alle eisers werd uitbetaald. 254 eisers gingen akkoord en slecht 1 verwierp de schadevergoeding als zijnde ontoereikend.”*

Wat betreft de aanleg die heeft geleid tot de verstoring van de natuurlijke stroming in het meer en die naar verluidt heeft plaatsgevonden zonder de lokale wet- en regelgeving in acht te nemen, verklaart de onderneming dat er geen aanvoerleiding is die de vermeende verstoring heeft veroorzaakt en dat de in het betreffende gebied aanwezige leiding voldoet aan de lokale regels.

Wat betreft het vermeende gezamenlijke onderzoeksrapport (JIV) en het vermeende uitblijven van herstelmaatregelen ontkent de onderneming de geldigheid van het rapport en onderstreept dat ongeacht de oorzaak van de lekkage er na elke lekkage begonnen wordt met schoonmaak- en herstelwerkzaamheden.

3. De procedure van het NCP tot op heden

Sinds het ontvangen van de melding op 6 mei 2021 heeft het NCP de volgende actie ondernomen:

Op 20 mei 2021 heeft het NCP een ontvangstbevestiging naar de melders gezonden en de onderneming van de melding in kennis gesteld. Beide partijen hebben ook de NCP-procedure ontvangen.

Op 10 september 2021 vond de eerste videovergadering met de melders plaats. Op 24 september ontving het NCP op zijn verzoek aanvullende documenten.

Op 16 november 2021 vond de eerste videovergadering met de onderneming plaats.

Op 26 november 2021 werd het eerste concept van de initiële beoordeling naar beide partijen gezonden, die daarop tot uiterlijk 13 december konden reageren. In de begeleidende mail bood het NCP zijn goede diensten aan en vroeg de partijen te reageren.

Op 23 december 2021 werd het tweede concept van de initiële beoordeling naar de melder gezonden en op 27 december naar de onderneming, die feitelijke onjuistheden binnen 14 dagen kon corrigeren.

Op 7 februari 2022 werd de definitieve versie naar beide partijen verzonden met een voorstel voor de publicatiedatum.

Op 10 februari 2022 werd de initiële beoordeling gepubliceerd.

4. Initiële beoordeling door het NCP

Het NCP heeft besloten de indiening van de melding te aanvaarden. Dit besluit is genomen na een beoordeling van de onderstaande criteria, zoals vervat in de Toelichting op de Procedurele Aanwijzingen, paragraaf 25.

Wat is de identiteit van de melders en wat is hun belang in deze zaak?

De partij die melding heeft gemaakt van dit specifieke geval is de Odoh-familie uit de staat Bayelsa, Nigeria. De melder beweert dat hij eigenaar en gebruiker is van het land en het water waar de werkzaamheden van SPDC hebben plaatsgevonden en dat hij daarom direct getroffen wordt door de werkzaamheden van de onderneming. Op grond van het bovenstaande is het Nederlands NCP van mening dat de melders een legitiem belang hebben bij de kwesties die in de melding aan de orde worden gesteld.

Zijn de kwesties die door de melder(s) aan de orde worden gesteld wezenlijk en gemotiveerd?

Op grond van de ontvangen informatie acht het NCP de aan de orde gestelde kwesties wezenlijk en gemotiveerd, wat inhoudt dat deze plausibel zijn en verband houden met Hoofdstuk I Begrippen en uitgangspunten, paragrafen 1 en 2; II Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid, paragraaf A.2, IV Mensenrechten, paragrafen 1, 2, 3, en 6 en VI Milieu, paragrafen 2a en 5 van de Richtlijnen.

Is er een relatie tussen de activiteiten van de onderneming en de aan de orde gestelde kwesties?

De melding betreft kwesties die, volgens de melder, hebben plaatsgevonden onder de verantwoordelijkheid van SPDC. Het Nederlands NCP is daarom van mening dat er een relatie is tussen de activiteiten van de onderneming en de kwesties van dit specifieke geval.

Is het Nederlands NCP de juiste entiteit om de melding inzake de vermeende schending door SPDC te behandelen?

In de Richtlijnen staat vermeld dat “in het algemeen problemen worden behandeld door het NCP van het land waar de problemen zijn ontstaan”, in dit specifieke geval Nigeria. Nigeria heeft geen NCP. Volgens het jaarverslag 2020 van Royal Dutch Shell was SPDC een volledige dochteronderneming van Royal Dutch Shell plc. en was het hoofdkantoor van Shell in Nederland gevestigd op het moment dat de initiële beoordeling plaatsvond. Na de verhuizing van Shell naar het VK per 31 december 2021, heeft het Nederlands NCP de verdere afhandeling van de melding besproken met het Brits NCP. Beide NCP's kwamen tot de conclusie dat het Nederlands NCP de behandeling van de zaak zou moeten voortzetten aangezien de initiële beoordeling plaatsvond toen het hoofdkantoor nog in Nederland was gevestigd en de overdracht van de behandeling aan het Brits NCP de effectiviteit van de procedure niet ten goede zou komen. Op grond van het bovenstaande is het Nederlands NCP de juiste entiteit om de vermeende schending te beoordelen.

Wat is de relevantie van de toepasselijke wetgeving en procedures, waaronder gerechtelijke uitspraken?

Wat betreft de aan de orde gestelde kwesties is het Nigeriaanse recht in beginsel van toepassing. Het NCP merkt op dat het niet zal beoordelen of de vereisten van de nationale wetgeving werden nageleefd door de onderneming of de melder. Volgens de Richtlijnen worden ondernemingen geacht conform de nationale wetgeving te handelen. Echter, zelfs al houdt de onderneming zich aan de Nigeriaanse nationale wetgeving, dan is dat niet hetzelfde als het naleven van de Richtlijnen aangezien deze “op veel gebieden verder gaan dan de wet” (OESO-richtlijnen (2011), Hoofdstuk I, paragraaf 2).

Het NCP wijst in dit verband op het arrest van het Gerechtshof Den Haag, dat op 29 januari 2021 uitspraak deed in de zaak van vier Nigeriaanse boeren en Milieudefensie tegen Shell. Het Hof oordeelde dat SPDC, de Nigeriaanse dochteronderneming van Shell, verantwoordelijk was voor verschillende olielekages en derhalve de eisers schadevergoeding moet betalen en oordeelde tevens dat het moederbedrijf Royal Dutch Shell haar zorgplicht had geschonden.

Hoe zijn of worden gelijksoortige problemen in andere nationale of internationale procedures opgelost?

Het NCP is niet op de hoogte van eerdere of nog lopende gelijksoortige procedures.

Draagt de behandeling van dit specifieke probleem bij tot de doelstellingen en effectiviteit van de Richtlijnen?

De Richtlijnen hebben tot doel te waarborgen dat de activiteiten van “ondernemingen in overeenstemming met het overheidsbeleid zijn, het wederzijds vertrouwen tussen ondernemingen en de samenlevingen waarin zij actief zijn verstevigen” (Voorwoord, paragraaf 1). Het NCP is van mening dat onderzoek van de onderliggende melding bij kan dragen aan het naleven door SPDC van zijn verantwoordelijkheden jegens de gemeenschappen die door hun werkzaamheden getroffen worden en het naleven door Royal Dutch Shell van zijn due diligence-verantwoordelijkheden bij alle dochterondernemingen in overeenstemming met de bepalingen van de Richtlijnen.

Het NCP is van mening dat het een bemiddelingsprocedure tussen de partijen kan faciliteren om de onopgeloste kwesties tussen de partijen tot een goed einde te brengen.

Aangezien de aan de orde gestelde kwesties zich op verschillende momenten in de tijd hebben voorgedaan, zijn de desbetreffende versies van de Richtlijnen van toepassing.

5. Conclusie

Het NCP is van mening dat in deze zaak nader onderzoek gerechtvaardigd is. De conclusies die het NCP in deze initiële beoordeling trekt berusten op de criteria zoals vervat in de toelichting op de Procedurele Aanwijzingen, paragraaf 25, en zijn gebaseerd op informatie die van beide partijen is ontvangen. Het NCP doet geen uitspraak over de juistheid van de beweringen van de partijen of over de geldigheid van de door hen verstrekte documenten.

In overeenstemming met de procedure voor specifieke gevallen van het Nederlands NCP heeft het NCP deze zaak voor nader onderzoek aanvaard en bood het de partijen zijn goede diensten aan. Het NCP heeft beide partijen gevraagd of zij bereid zijn deel te nemen aan bemiddeling/verzoening met als doel overeenstemming te bereiken over de wijze hoe deze kwesties met succes kunnen worden opgelost.

6. Vervolgstappen

De melders hebben de goede diensten van het NCP aanvaard, de onderneming niet. De onderneming heeft zich bereid verklaard in gesprek te gaan met de melders in het kader van zijn huidige klachtenmechanisme (Community Feedback Mechanism). Aangezien er in het kader van de NCP-procedure niet is voorzien in een dialoog, zal het NCP, conform zijn procedure, de aan de orde gestelde kwesties onderzoeken en eventueel aanbevelingen doen over de naleving van de Richtlijnen. Het NCP rondt de procedure af met het uitbrengen van een eindverklaring die zal worden gepubliceerd op de website van het NCP.

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries. Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#)

Dit is een uitgave van:

Het Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen
voor Multinationale Ondernemingen

© Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
[NCP-website](#)